

**ΓΕΩΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΗΠΕΙΡΟΥ - ΝΗΣΩΝ**

ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΗΜΕΡΙΔΑΣ

**« ΒΙΩΣΙΜΗ ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΑ ΚΑΙ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ »**

**ΠΕΡΙΛΗΨΕΙΣ και ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ
ΕΙΣΗΓΗΣΕΩΝ**

22 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2016

Προτεινόμενη βιβλιογραφική αναφορά:

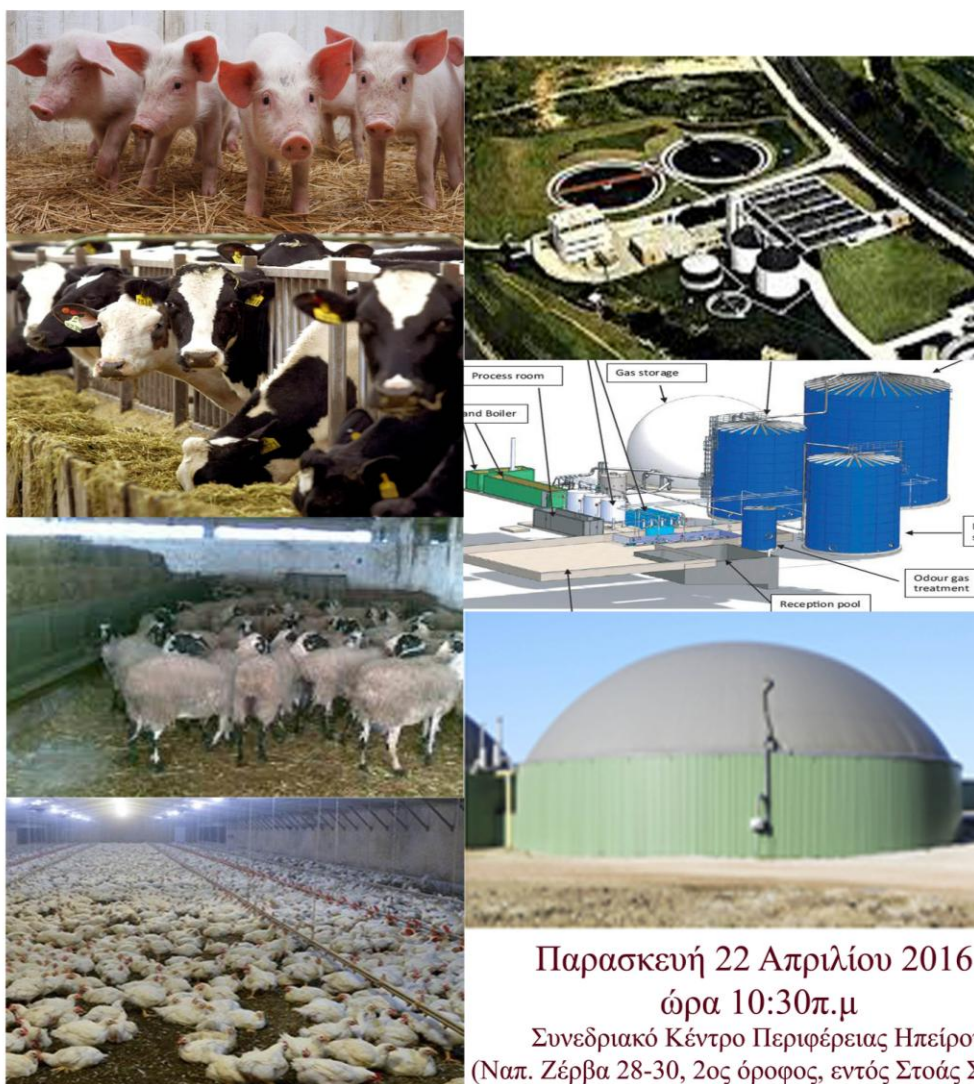
ΓΕΩΤΕΕ Ηπείρου- Νήσων (2016). Πρακτικά Ημερίδας «*Βιώσιμη Κτηνοτροφία και Περιβαλλοντική Διαχείριση*», Συνεδριακό Κέντρο Περιφέρειας Ηπείρου, 22-04-2016
Ιωάννινα σελ. 32.

ΓΕΩΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΗΠΕΙΡΟΥ - ΝΗΣΩΝ

ΗΜΕΡΙΔΑ

Βιώσιμη Κτηνοτροφία και Περιβαλλοντική Διαχείριση

Παρασκευή 22 Απριλίου 2016

ώρα 10:30π.μ

Συνεδριακό Κέντρο Περιφέρειας Ηπείρου
(Ναπ. Ζέρβα 28-30, 2ος όροφος, εντός Στοάς Σάρκα)

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ:
ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΗΠΕΙΡΟΥ

ΧΟΡΗΓΟΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

ΓΕΝΙΚΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
- ΕΝΩΣΗ αγροτών -

**ΓΕΩΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΗΠΕΙΡΟΥ - ΝΗΣΩΝ**

ΗΜΕΡΙΔΑ

«Βιώσιμη Κτηνοτροφία και Περιβαλλοντική Διαχείριση »

Παρασκευή 22 Απριλίου 2016 και ώρα 10:30π.μ.

Συνεδριακό Κέντρο Περιφέρειας Ηπείρου

(Ναπ. Ζέρβα 28-30, 2ος όροφος, εντός Στοάς Σάρκα)

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

- 10:30 – 11:00** Προσέλευση - Εγγραφές
- 11:00 - 11:15** Έναρξη, (χαιρετισμοί επισήμων & ανακοινώσεις)
- 11:15 - 11:30** «Διαδικασία και προβλήματα αδειοδότησης σταβλικών εγκαταστάσεων»
Θεόδωρος Κορωναίος, Γεωπόνος - Μελετητής
- 11:30 - 11:45** «Βέλτιστες διαθέσιμες τεχνικές για τη διαχείριση πτηνοκτηνοτροφικών αποβλήτων»
Γεώργιος Τσακανίκας, Κτηνίατρος, Γραμματέας Πανελλήνιου Κτηνιατρικού Συλλόγου – Παράρτημα Ηπείρου
- 11:45 – 12:00** «Προϋποθέσεις έγκρισης και όροι λειτουργίας μονάδων βιοαερίου που μετασχηματίζουν ζωικά υποπροϊόντα»
Ευθαλία Οικονόμου, Κτηνίατρος, MSc Επιστήμη και Τεχνολογία Τροφίμων, Περιφέρειας Ηπείρου – Δ/ση Αγροτικής Οικονομίας & Κτηνιατρικής Περιφερειακής Ενότητας Ιωαννίνων – Τμήμα Κτηνιατρικής
- 12:00 – 12:15** «Εφαρμογή της Κοινοτικής Νομοθεσίας σχετικά με τις μικροβιολογικές αναλύσεις των Ζωικών Υποπροϊόντων από το Κτηνιατρικό Εργαστήριο Ιωαννίνων»
Ιωάννα Αποστόλου, Δρ. Κτηνίατρος Κτηνιατρικού Εργαστηρίου Ιωαννίνων ΥΠΑΑΤ
- 12:15 – 12:30** Διάλειμμα
- 12:30 – 12:45** «Θεσμικό πλαίσιο για την ιδιοπαραγωγή γαλακτοκομικών προϊόντων στην κτηνοτροφική εκμετάλλευση»
Λαμπρινή Σταμούλη, Κτηνίατρος Περιφέρειας Ηπείρου – Δ/ση Αγροτικής Οικονομίας & Κτηνιατρικής Περιφερειακής Ενότητας Ιωαννίνων – Τμήμα Κτηνιατρικής
- 12:45 – 13:00** «Η κτηνοτροφία ως εργαλείο διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών» Φωτιάδης Γεώργιος, Δασολόγος - Φυτοκοινωνιολόγος & Δρ. Ρήγας Τσιακίρης, Δασολόγος, PhD, MSc Οικολογίας
- 13:00 – 13:30** Συζήτηση – Συμπεράσματα

**ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ: ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΟΣ
ΣΥΛΛΟΓΟΣ – ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΗΠΕΙΡΟΥ**

ΧΟΡΗΓΟΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ:

ΓΕΝΙΚΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
- ΕΝΩΣΗ αγροτών -

ΠΕΡΙΛΗΨΕΙΣ ΕΙΣΗΓΗΣΕΩΝ

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΑΔΕΙΟΔΟΤΗΣΗΣ ΣΤΑΒΛΙΚΩΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

ΘΟΔΩΡΗΣ ΚΟΡΩΝΑΙΟΣ - ΓΕΩΠΟΝΟΣ

ΜΕΛΟΣ ΔΙΟΙΚΟΥΣΑΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΟΣ
ΓΕΩΤΕΕ ΗΠΕΙΡΟΥ-ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η διαδικασία αδειοδότησης των σταβλικών εγκαταστάσεων έχει πολλές αλληλεπιδράσεις με κυριότερες τις **κοινωνικές**, τις **περιβαλλοντικές**, τις **οικονομικές** και τις **κανονιστικές**. Η βέλτιστη αποτελεσματικότητα βρίσκεται στις ορθές πρακτικές διαχείρισης, οι οποίες εξασφαλίζουν σχεδόν όλα τα παραπάνω.

Οι βασικές αρχές κατασκευής των κτηνοτροφικών μονάδων πρέπει να είναι οι εξής:

Οι κατασκευές και ο εξοπλισμός θα πρέπει να εξυπηρετούν τις φυσιολογικές ανάγκες και να προστατεύουν την υγεία των ζώων (ευζωία).

Οι συνθήκες εργασίας και η οργάνωση του χώρου θα πρέπει να εξασφαλίζουν ταχύτητα, αποδοτικότητα και εργονομία.

Η λειτουργία της εγκατάστασης δεν θα πρέπει να ρυπαίνει το περιβάλλον και θα πρέπει να τηρεί τους κανόνες υγιεινής και ασφάλειας ζώων και ανθρώπων.

Τα κτίρια και ο εξοπλισμός πρέπει να τηρούν τις προδιαγραφές για την ευζωία και να είναι οικονομικά αποτελεσματικά.

Η εγκατάσταση θα πρέπει να προφυλάσσει το κοπάδι από αντίξοες καιρικές συνθήκες.

Η κυκλοφορία του αέρα, το ποσοστό σκόνης, η θερμοκρασία, η σχετική υγρασία του αέρα και οι συγκεντρώσεις των αερίων, πρέπει να παραμένουν εντός ορίων που δεν βλάπτουν τα ζώα.

Ο εξοπλισμός πρέπει να επιθεωρείται τουλάχιστον και όταν διαπιστώνονται βλάβες πρέπει να επανορθώνονται αμέσως ή όταν αυτό δεν είναι δυνατόν, να λαμβάνονται κατάλληλα μέτρα για να προστατεύεται η υγεία και η καλή διαβίωση των ζώων.

Το βασικό νομικό πλαίσιο που διέπει την διαδικασία αδειοδότησης είναι:

- Ν. 4056/2012 “ρυθμίσεις για την κτηνοτροφία”.
- Υ1Β/2000/1995 “υγειονομική διάταξη”.
- Ν. 4014/2011 “περιβαλλοντική νομοθεσία”.
- ΥΑ 46296/2013 “πρότυπες περιβαλλοντικές δεσμεύσεις”.
- Επιπλέον άνω των 25 επιμέρους διατάξεων για σχετικά θέματα.
- Υπάρχουν χωροταξικά (χρήσεις γής, αρχαιολογία, ιδιοκτησιακό καθεστώς κλπ.) και ζωοτεχνικά-περιβαλλοντικά (Κώδικες Ορθής Γεωργικής Πρακτικής, ΜΠΕ, Πρότυπες Περιβαλλοντικές Δεσμεύσεις, κλπ.) προαπαιτούμενα τα οποία πρέπει να τηρούνται.

Για υφιστάμενες κτηνοτροφικές μονάδες:

- Υπάρχει δυνατότητα αδειοδότησης - η 16μηνη παράταση λήγει στις 12/09/2016.
- Σε δασικές εκτάσεις μπορούν να αδειοδοτούνται.

- Οι πολεοδομικές παραβάσεις δεν είναι εμπόδιο – τακτοποίηση με παράβολο 300€.
- Τα θέματα πολεοδομικού σχεδιασμού αντιμετωπίζονται κατά περίπτωση ανάλογα με ΓΠΣ, ΣΧΟΑΠ.
- Δυνατότητα άδειας διατήρησης και όχι λειτουργίας εντός οικισμών με βάση το ν. 4351/2015.

Προβλήματα της διαδικασίας αδειοδότησης:

1. Πολυνομία και ασάφεια : Ο βασικός Νόμος 4056/2012 έχει ήδη συμπληρωθεί με 2 εγκύκλιους και 1 ΥΑ.
2. Το χωροταξικό πλαίσιο : Ο χωροταξικός σχεδιασμός είναι ανύπαρκτος ή λανθασμένος, δεν έχει ληφθεί υπ' όψιν ο "χαρακτήρας" των περιοχών και τα έργα υποδομής (δρόμοι, ρεύμα, νερό) είναι σχεδόν ανύπαρκτα με δυσμενείς προβλέψεις για το μέλλον της κτηνοτροφίας.
3. Οι καθυστερήσεις σε εγκρίσεις, προεγκρίσεις και μισθώσεις εκτάσεων ειδικά από Δήμους (έως και 3 χρόνια..) αλλά και οι συνεχείς αναβολές σε καταληκτικές ημερομηνίες δίνουν την αίσθηση ότι "θα δοθεί και άλλη αναβολή".

Τι αποτελέσματα μπορεί να έχει η αδράνεια-καθυστέρηση ή η μη έκδοση της άδειας λειτουργίας;

Αποκλεισμός από τα αναπτυξιακά ή τα αγροπεριβαλλοντικά μέτρα του νέου ΠΑΑ.

Πιθανή μείωση ή και αναστολή των ενισχύσεων.

Λειτουργία πιθανώς με ακατάλληλες συνθήκες, μη τήρηση των ζωοτεχνικών δεδομένων, μη ορθή διαχείριση των αποβλήτων με καταστροφικές συνέπειες για το περιβάλλον και την ανθρώπινη υγεία, μη παραγωγή προϊόντων ποιότητας αφού προϋπόθεση γι' αυτό είναι η καλή ποιότητα της πρώτης ύλης..

Ο Παραγωγός πρέπει να καταλάβει ότι η άδεια λειτουργίας δεν τακτοποιεί μόνο "ΝΟΜΙΚΑ" την εκμετάλλευση και εξασφαλίζει ενισχύσεις και επιδοτούμενους εκσυγχρονισμούς αλλά όταν σχεδιαστεί και υλοποιηθεί σωστά:

- Αυξάνει την απόδοση των ζώων, μειώνει τις ασθένειες κλπ.
- Συστηματοποιεί την εκμετάλλευση
- Βελτιώνει τη βιωσιμότητά της
- Και μεταξύ πολλών άλλων μεριμνεί για την αειφόρο ανάπτυξη και αποσκοπεί στο να βελτιώσει τις συνθήκες διαβίωσης του ανθρώπου, διαφυλάσσοντας παράλληλα το περιβάλλον.

ΒΕΛΤΙΣΤΕΣ ΔΙΑΘΕΣΙΜΕΣ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΠΤΗΝΟΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΩΝ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΤΣΑΚΑΝΙΚΑΣ - ΚΤΗΝΙΑΤΡΟΣ

**ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΟΣ ΗΠΕΙΡΟΥ ΤΟΥ
ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΥ ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ**

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η κτηνοτροφία προκαλεί πλήθος προβλημάτων τα οποία μεγεθύνονται ανάλογα με το βαθμό εντατικοποίησης της εκτροφής. Η κτηνοτροφία και η συνδεδεμένη με αυτή μεταποίηση παράγει ανεπιθύμητα και δύσκολα διαχειρίσιμα παραπροϊόντα: απόβλητα στερεά (κόπρος, αχυροστρωμνή, νεκρά ζώα και ζωικά υποπροϊόντα), υγρά (ούρα, νερό πλύσεων, στραγγίσματα, τυρόγαλα) και αέρια (CO_2 , CH_4 , NH_3 , οσμές). Στις αρνητικές επιπτώσεις της εκτροφής παραγωγικών ζώων, συμπεριλαμβάνονται η θερμική ρύπανση και η ηχορύπανση, η μεγάλη κατανάλωση τροφής, νερού και ενέργειας καθώς και η εξάπλωση ζωνόσων και ζωανθρωπονόσων.

Η ανεξέλεγκτη και άναρχη εναπόθεσή των αποβλήτων της εκτροφής των πτηνών και των ζώων στο περιβάλλον προξενεί σημαντικά προβλήματα που κλιμακώνονται από τα παράπονα των περίοικων για την έντονη δυσοσμία μέχρι τη νιτρορύπανση και την οξίνιση του εδάφους, τη διασπορά παθογόνων παραγόντων που εισέρχονται στην ανθρώπινη τροφική αλυσίδα και τον ευτροφισμό των υδάτινων οικοσυστημάτων.

Η κύρια περιβαλλοντική επίπτωση της εντατικής κτηνοτροφίας είναι η αποβολή θρεπτικών συστατικών (κυρίως αζώτου και φωσφόρου) της τροφής των ζώων με την κόπρο. Η πυκνότητα του ζωικού κεφαλαίου σε σχέση με την καλλιεργήσιμη γη, οι μέθοδοι εκτροφής και διαχείρισης των αποβλήτων και τα κλιματολογικά, οικολογικά και γεωφυσικά χαρακτηριστικά κάθε περιοχής καθορίζουν τελικά την περιβαλλοντική βιωσιμότητα των κτηνοτροφικών δραστηριοτήτων.

Σε πανευρωπαϊκό επίπεδο έχουν διερευνηθεί και καταγραφεί οι βέλτιστες διαθέσιμες τεχνικές για τη μείωση της ποσότητας και την ορθή διαχείριση των πτηνοκτηνοτροφικών αποβλήτων. Η καταγραφή αυτή εστιάζεται στην εντατική κτηνοτροφία, τόσο λόγω των αυξημένων περιβαλλοντικών της επιπτώσεων όσο και επειδή το μεγαλύτερο μέρος της εμπειρίας που κατατέθηκε προέρχεται από τις ανεπτυγμένες κτηνοτροφικές χώρες της Δυτικής Ευρώπης.

Πρώτο και βασικό μέτρο για τον περιορισμό των επιπτώσεων των αποβλήτων της κτηνοτροφίας στο περιβάλλον είναι η μείωση της ποσότητας των θρεπτικών ουσιών που αυτά περιέχουν. Η χορηγούμενη ζωοτροφή θα πρέπει να αντιστοιχεί στις πραγματικές ανάγκες των ζώων ανάλογα με το στάδιο της παραγωγής, ώστε να ελαττώνεται η ποσότητα του αζώτου που αποβάλλεται. Η Διαθρεπτική Διαχείριση περιλαμβάνει μέτρα όπως η εναλλαγή της σύστασης της ζωοτροφής σε ημερήσια βάση (πολυφασική σίτιση), η διατροφή βασισμένη στα αφομοιώσιμα / διαθέσιμα θρεπτικά συστατικά, η μείωση της ποσότητας των διαθέσιμων πρωτεϊνών με παράλληλη χορήγηση συμπληρωμάτων αμινοξέων, η χαμηλή σε φώσφορο διατροφή συνοδευόμενη από συμπληρώματα φυτάσης, η χρήση προσθέτων (ένζυμα, ανόργανα φωσφορικά άλατα υψηλής απορρόφησης κ.α.).

Βασικό ρόλο διαδραματίζει ο σχεδιασμός και η κατασκευή των σταυλικών εγκαταστάσεων και του εξοπλισμού τους. Θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψιν η κατάλληλη χωροθέτηση των μονάδων, οι φυσιολογικές και παραγωγικές ανάγκες των ζώων (ευζωία), η μείωση των εκπομπών αμμωνίας και δυσάρεστων οσμών, η καλή

συλλογή, αποθήκευση και απομάκρυνση της κόπρου, η εξοικονόμηση νερού και ενέργειας, πάντοτε σε σχέση με το απαιτούμενο κόστος.

Οι γενικές αρχές για την μείωση των εκπομπών αμμωνίας στον αέρα είναι η ψύξη και η μείωση της συνολικής επιφάνειας έκλυσης αμμωνίας (της επιφάνειας που καλύπτεται από κοπριά), η απομάκρυνση της κοπριάς από τις τάφρους σε εξωτερικό χώρο αποθήκευσης και η χρήση συμπληρωματικών μέτρων όπως ο αερισμός των υγρών αποβλήτων. Μέτρα όπως η χρησιμοποίηση λείων επιφανειών (δοκίδες δαπέδου, αγωγοί κοπριάς) που καθαρίζονται εύκολα και η ανακύκλωση των υγρών αποβλήτων για χρήση κατά την έκπλυση, μειώνουν τις εκπομπές αμμωνίας και παράλληλα περιορίζουν τη χρήση νερού.

Τα σημεία εφαρμογής των βέλτιστων διαθέσιμων τεχνικών διαχείρισης της κόπρου περιλαμβάνουν την αποθήκευσή της, την επιτόπια επεξεργασία της και το διασκορπισμό της στην επιφάνεια του εδάφους. Οι κανόνες, τα λαμβανόμενα μέτρα και οι περιορισμοί για κάθε σημείο περιγράφονται αναλυτικά στο Νέο Κώδικα Ορθής Γεωργικής Πρακτικής.

Μεγάλες προοπτικές για την φιλική προς το περιβάλλον διαχείριση των κτηνοτροφικών αποβλήτων, με ταυτόχρονη ανάκτηση μέρους της ενέργειας και του συνόλου σχεδόν των ανόργανων θρεπτικών συστατικών τους προσφέρει η αναερόβια χώνευση ή συγχώνευση της κόπρου με άλλα οργανικά απόβλητα για την παραγωγή βιοαερίου. Τα τελικά προϊόντα της χώνευσης είναι βιοαέριο, το οποίο συλλέγεται και καίγεται για την παραγωγή θερμικής και δυναμική ηλεκτρικής ενέργειας και κόμποστ, το οποίο χρησιμοποιείται ως λίπασμα με πολύ καλά αποτελέσματα.

Οι τεχνολογίες του βιοαερίου ωστόσο θα πρέπει να εξετάζονται όχι ως «επενδύσεις» αυτές καθ' αυτές αλλά πάντοτε σε σχέση με τα υφιστάμενα ρεύματα αποβλήτων, τις εναλλακτικές διαθέσιμες τεχνικές για την επεξεργασία τους, τις χρήσεις της καλλιεργήσιμης γης και τις τοπικές ανάγκες σε ενέργεια. Το μέγεθος, το είδος και η χωροθέτηση των μονάδων βιοαερίου θα πρέπει να στηρίζονται στην ορθή εκτίμηση των παραγόντων αυτών με στόχο την αειφορία και όχι την βραχυπρόθεσμη κερδοφορία. Υπό το πρίσμα αυτό, η καλλιέργεια ενεργειακών φυτών που προορίζονται για αναερόβια συγχώνευση ή η χρήση αποβλήτων που περιέχουν πρωτεΐνες με μεγάλη βιολογική αξία (τυρόγαλο, ΖΥΠ) για τον ίδιο σκοπό, κρίνονται μάλλον περιβαλλοντικά ασύμφορες.

Παρά τις προόδους που έχουν σημειωθεί, η χώρα μας δυσκολεύεται να παρακολουθήσει τις τεχνολογικές και οργανωτικές εξελίξεις όσον αφορά τη διαχείριση των πτηνοκτηνοτροφικών αποβλήτων. Η παλαιότητα των μονάδων, η απουσία χρηματοδοτικών εργαλείων και επιστημονικής καθοδήγησης και ο παρατεταμένος και άνισος αγώνας οικονομικής επιβίωσης που δίνει η ελληνική κτηνοτροφία τα τελευταία χρόνια δεν αφήνουν πολλά περιθώρια αισιοδοξίας. Τη στιγμή που οι προηγμένες κτηνοτροφικά χώρες χρηματοδοτούν την έρευνα και την ανάπτυξη του πρωτογενούς τομέα, εκσυγχρονίζοντας διαρκώς τις μονάδες και βελτιώνοντας τις μεθόδους εκτροφής, στην Ελλάδα προκρίνονται οι επενδύσεις στον αγροτουρισμό, τις εναλλακτικές καλλιέργειες και στη μεταποίηση· μια μεταποίηση ωστόσο που σύντομα δεν θα διαθέτει παραγωγική βάση...

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΕΓΚΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΟΡΟΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΜΟΝΑΔΩΝ ΒΙΟΑΕΡΙΟΥ ΠΟΥ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΖΟΥΝ ΖΩΙΚΑ ΥΠΟΠΡΟΪΟΝΤΑ

ΕΥΘΑΛΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ - ΚΤΗΝΙΑΤΡΟΣ, MCs

ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ,
Δ/ΝΣΗ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ
ΕΝΟΤΗΤΑΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ, ΤΜΗΜΑ ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗΣ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Σκοπός της ομιλίας είναι η παρουσίαση των προϋποθέσεων και των απαιτήσεων που θέτει ο ΕΚ/ 1069/2009 και ο ΕΕ/142/2011 και οι οποίες θα πρέπει να τηρούνται προκειμένου να εγκριθούν οι μονάδες βιοαερίου και να τους χορηγηθεί ειδικός κωδικός έγκρισης από τη Διεύθυνση Υγιεινής και Ασφάλειας Τροφίμων Ζωικής Προέλευσης, Τμήμα Ζωικών Υποπροϊόντων του ΥΠΑΑ&Τ.

Ο χειρισμός των ζωικών υποπροϊόντων που μπορεί να προκαλέσει σοβαρό κίνδυνο στη δημόσια υγεία και την υγεία των ζώων πρέπει να γίνεται μόνο σε εγκαταστάσεις ή μονάδες οι οποίες έχουν εγκριθεί προηγουμένως για τις εργασίες αυτές από την αρμόδια αρχή. Η προϋπόθεση αυτή ισχύει κυρίως για εγκαταστάσεις ή μονάδες μεταποίησης και άλλες εγκαταστάσεις ή μονάδες χειρισμού ή αποθήκευσης ζωικών υποπροϊόντων που έχουν άμεση σχέση με την ασφάλεια της αλυσίδας ζωοτροφών. Επιτρέπεται ο χειρισμός ζωικών υποπροϊόντων διαφορετικών κατηγοριών στις ίδιες εγκαταστάσεις ή μονάδες, με την προϋπόθεση ότι αποφεύγεται η αλληλομόλυνση. Επιτρέπεται επίσης η τροποποίηση των όρων αυτών εάν η ποσότητα του προς απόρριψη και μεταποίηση υλικού αυξάνεται λόγω εκδήλωσης επιδημίας, εφόσον είναι βέβαιο ότι η προσωρινή αυτή χρήση υπό τροποποιημένους όρους δεν θα οδηγήσει σε εξάπλωση των κινδύνων επιδημίας.

Οι εγκαταστάσεις ή μονάδες εγκρίνονται κατόπιν υποβολής στοιχείων στην αρμόδια αρχή και μετά τη διενέργεια επίσκεψης επιτόπου για να αποδειχθεί ότι πληρούνται οι απαιτήσεις του κανονισμού 1069/2009 για την υποδομή και τον εξοπλισμό της εγκατάστασης ή μονάδας, έτσι ώστε να αντιμετωπίζονται ικανοποιητικά οι τυχόν κίνδυνοι για τη δημόσια υγεία ή την υγεία των ζώων που είναι δυνατόν να προκληθούν από τη διεργασία που χρησιμοποιείται. Είναι δυνατή η χορήγηση εγκρίσεων υπό όρους για να μπορούν οι υπεύθυνοι των επιχειρήσεων να διορθώνουν τις ελλείψεις προτού δοθεί πλήρης έγκριση στην εγκατάσταση ή μονάδα.

Συμφώνα με το άρθρο 24,σημείο ζ) του καν.1069/2009 οι υπεύθυνοι επιχειρήσεων που μετασχηματίζουν ζωικά υποπροϊόντα και/ή παράγωγα προϊόντα σε βιοαέριο ή λιπασματοποίηση εξασφαλίζουν ότι οι εγκαταστάσεις ή μονάδες υπό τον έλεγχό τους εγκρίνονται από την αρμόδια αρχή.

Μια μονάδα παραγωγής βιοαερίου είναι η μονάδα στην οποία πραγματοποιείται ελεγχόμενη αποσύνθεση της οργανικής ύλης παρουσία βακτηρίων υπό αναερόβιες συνθήκες, δηλ. χωρίς παρουσία οξυγόνου, με σκοπό την μετατροπή του άνθρακα σε μεθάνιο και διοξείδιο του άνθρακα (βιοαέριο) και σε τελικό στάδιο την καύση του βιοαερίου και την παραγωγή ηλεκτρικής και θερμικής ενέργειας. Από τις μονάδες αυτές, εκτός από το βιοαέριο, παράγονται και υλικά που ονομάζονται «κατάλοιπα διάσπασης» και μπορεί να χρησιμοποιηθούν ως οργανικό λίπασμα.

Συνεπώς αν ζωικά υποπροϊόντα ή παράγωγα προϊόντα αποτελούν τουλάχιστον μέρος του υλικού που υποβάλλεται σε βιολογική αποδόμηση, τότε η λειτουργία της μονάδας βιοαερίου, διέπεται από τους κανονισμούς για τα Ζωικά υποπροϊόντα,

Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1069/2009 και Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 142/2011. Στην περίπτωση αυτή, οι υπεύθυνοι των μονάδων, πριν από την έναρξη των επιχειρήσεων, κοινοποιούν στην αρμόδια αρχή, δηλ. τις Κτηνιατρικές Υπηρεσίες, οιοσδήποτε εγκαταστάσεις ή μονάδες υπό τον έλεγχό τους δραστηριοποιούνται στον τομέα αυτό με σκοπό την εξασφάλιση έγκρισης λειτουργίας.

Στα άρθρα 24, 25 και 29 του Κανονισμού ΕΚ/1069/2009 και στα άρθρα 10, 17,19,32 και στο Παράρτημα V, κεφ. Ι,ΙΙ,ΙΙΙ του Κανονισμού ΕΕ/142/2011 καθορίζονται επακριβώς οι προϋποθέσεις έγκρισης και όροι λειτουργίας μονάδων βιοαερίου που μετασχηματίζουν ζωικά υποπροϊόντα. Συγκεκριμένα καθορίζονται οι γενικές απαιτήσεις, *οι απαιτήσεις υγιεινής*, απαιτήσεις HACCP, οι παράμετροι μετασχηματισμού, τα πρότυπα για τα κατάλοιπα διάσπασης, η αποθήκευση και μεταφορά, η διάθεση στην αγορά και τέλος η ιχνηλασιμότητα- τήρηση αρχείων

Στόχο αποτελεί η αποτροπή μετάδοσης ασθενειών και η παραγωγή «ασφαλούς» καταλοίπου διάσπασης για χρήση του ως εδαφοβελτιωτικού.

ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΙΚΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΙΣ ΜΙΚΡΟΒΙΟΛΟΓΙΚΕΣ ΑΝΑΛΥΣΕΙΣ ΤΩΝ ΖΩΙΚΩΝ ΥΠΟΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΑΠΟ ΤΟ ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

ΔΡ. ΙΩΑΝΝΑ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ - PHD ΜΙΚΡΟΒΙΟΛΟΓΙΑΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ - ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ
ΒΙΩΣΙΜΗΣ ΖΩΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗΣ,
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Σκοπός της ομιλίας είναι η παρουσίαση των μικροβιολογικών αναλύσεων των ζωικών υποπροϊόντων (ΖΥΠ), σύμφωνα με τον Καν (ΕΕ) 142:2011.

Σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1069/2009, τα ζωικά υποπροϊόντα προέρχονται κυρίως από τη σφαγή ζώων για κατανάλωση από τον άνθρωπο, από την παραγωγή προϊόντων ζωικής προέλευσης όπως τα γαλακτοκομικά, και από τη διαδικασία απόρριψης των νεκρών ζώων στα πλαίσια μέτρων ελέγχου ασθενειών. Ανεξάρτητα από την πηγή τους, αποτελούν δυνητική απειλή για τη δημόσια υγεία, την υγεία των ζώων και το περιβάλλον. Η απειλή αυτή θα πρέπει να ελεγχθεί επαρκώς είτε κατευθύνοντας τα προϊόντα αυτά προς ασφαλείς τρόπους απόρριψης είτε χρησιμοποιώντας τα για διαφορετικούς σκοπούς, εφόσον εφαρμόζονται αυστηροί όροι οι οποίοι ελαχιστοποιούν τους πιθανούς κινδύνους για την υγεία.

Ένας από τους τρόπους χρησιμοποίησης των ΖΥΠ είναι για την παραγωγή βιοαερίου και λίπασματος. Λιπασματοποίηση (composting) είναι η διαδικασία βιολογικής αποσύνθεσης βιοαποδομήσιμων υλικών υπό ελεγχόμενες συνθήκες, οι οποίες είναι, κυρίως, αερόβιες, και οι οποίες επιτρέπουν την ανάπτυξη θερμοφίλων μικροοργανισμών ως αποτέλεσμα της παραγόμενης θερμότητας. Από την άλλη πλευρά, για την παραγωγή βιοαερίου είναι απαραίτητη η αναερόβια χώνευση, διαδικασία, δηλ. αποσύνθεσης βιοαποδομήσιμων υλικών υπό ελεγχόμενες συνθήκες, απουσία οξυγόνου, σε θερμοκρασίες κατάλληλες για την ανάπτυξη μεσόφιλων ή θερμοφίλων αναερόβιων και προαιρετικά αναερόβιων μικροοργανισμών που μετατρέπουν το εισερχόμενο υλικό σε βιοαέριο πλούσιο σε μεθάνιο και σε κατάλοιπο διάσπασης.

Ο Καν (ΕΕ) 142:2011 αναφέρει συγκεκριμένα κριτήρια μετασχηματισμού των ΖΥΠ σε βιοαέριο και λίπασμα. Ειδικότερα, απαιτεί, στις εν λόγω μονάδες, το υλικό που μετασχηματίζεται σε λίπασμα ή χρησιμοποιείται για την παραγωγή βιοαερίου-όταν ανήκει σε συγκεκριμένες κατηγορίες, όπως αυτές αναφέρονται αναλυτικά στον κανονισμό- να έχει προηγουμένως υποστεί θερμική επεξεργασία (θέρμανση για 60 min στους 70 °C με μέγιστο μέγεθος σωματιδίων 12 mm), ή με τη διαδικασία μετασχηματισμού τους να επιτυγχάνονται οι αναφερόμενοι χρόνοι και θερμοκρασίες. Ωστόσο, επιτρέπει την εφαρμογή εναλλακτικών μεθόδων μετασχηματισμού των ΖΥΠ, με την προϋπόθεση ότι αυτές να επικυρωθούν. Πιο συγκεκριμένα, επιτρέπει τη μετατροπή των ΖΥΠ σε βιοαέριο ή λίπασμα με άλλες παραμέτρους (χρόνου, θερμοκρασίας και μεγέθους σωματιδίων) αρκεί να αποδειχθεί, μέσω εργαστηριακών αναλύσεων ότι με τον εναλλακτικό τρόπο μετασχηματισμού επιτυγχάνεται μείωση κατά 5log συγκεκριμένων βιολογικών δεικτών (*Salmonella* Senftenberg 775 H2S negative ή *Enterococcus faecalis*). Στην περίπτωση που θερμοανθεκτικοί ιοί ταυτοποιούνται ως παράγοντες κινδύνου, επιπλέον ζητείται μείωσή τους κατά 3log10 (πχ Parvovirus).

Ο λόγος που απαιτείται από τον κανονισμό η επικύρωση των εναλλακτικών μεθόδων είναι να αποδειχθεί η ικανότητα μιας διαδικασίας να αδρανοποιήσει παθογόνους μικροοργανισμούς, η οποία δεν μπορεί να κριθεί μόνο από την ανάλυση της παρουσίας ή απουσίας δεικτών (βακτήρια, ιούς, μύκητες ή παράσιτα) στο τελικό προϊόν. Κι αυτό γιατί τα παθογόνα ή άλλοι βιολογικοί δείκτες μπορεί να απουσιάζουν στο τελικό προϊόν για διάφορους λόγους: απουσιάζουν από τις πρώτες ύλες ή υπάρχουν μόνο σε χαμηλούς αριθμούς, ή οι υπάρχουσες μέθοδοι για την απομόνωση τους είναι ανεπαρκείς.

Στη συνέχεια, γίνεται παρουσίαση του τρόπου επικύρωσης των εναλλακτικών μεθόδων μετασχηματισμού. Η επικύρωση μπορεί να πραγματοποιηθεί με την ανάλυση του προϊόντος που εισέρχεται και με την ανάλυση του τελικού προϊόντος (input-output analysis) ή ενοφθαλμίζοντας το υπόστρωμα (υλικό προς επεξεργασία) με κατάλληλους μικροοργανισμούς δείκτες σε ειδικούς περιέκτες (test bodies). Κάθε μέθοδος επικύρωσης θα πρέπει να συνδυάζεται με την ανάλυση των παραμέτρων που ακολουθούνται σε κάθε διαδικασία μετασχηματισμού: θερμοκρασία, pH, χρόνος έκθεσης. Ακολούθως, παρουσιάζονται τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα κάθε μεθόδου.

Το κατάλοιπο διάσπασης στις μονάδες βιοαερίου και το προϊόν λιπασματοποίησης υπόκειται σε μικροβιολογικές αναλύσεις. Πιο συγκεκριμένα, αντιπροσωπευτικά δείγματα από το τελικό προϊόν ελέγχονται ευθύς αμέσως μετά το πέρας της διαδικασίας και πρέπει να πληρούν τις πιο κάτω προδιαγραφές:

- *Escherichia coli*: $n = 5$, $c = 1$, $m = 1\ 000$, $M = 5\ 000$

ή

- *Enterococcaceae*: $n = 5$, $c = 1$, $m = 1\ 000$, $M = 5\ 000$

Αυτό σημαίνει ότι ένα δείγμα είναι μη συμμορφούμενο, όταν:

- οποιοδήποτε από τα υποδείγματα περιέχει περισσότερο από 5.000 cfu / g
- 2 ή περισσότερα υποδείγματα περιέχουν περισσότερο από 1.000 cfu / g

Κατά την αποθήκευση του προϊόντος θα πρέπει να λαμβάνονται δείγματα για τον έλεγχο της *Salmonella* spp (5 υποδείγματα): Το δείγμα είναι μη συμμορφούμενο με τη νομοθεσία όταν έστω και σε ένα υπόδειγμα υπάρχει παρουσία του μικροοργανισμού.

Τα εργαστήρια που αναλύουν τα δείγματα αυτά θα πρέπει να επαληθεύσουν μεθόδους κατάλληλες και να τις διαπιστεύσουν.

Πρόσφατα το Κτηνιατρικό Εργαστήριο Ιωαννίνων επαλήθευσε και διαπίστευσε σύμφωνα με το ISO 17025 μεθόδους κατάλληλες για τον έλεγχο των καταλοίπων διάσπασης σε μονάδες παραγωγής βιοαερίου και των προϊόντων λιπασματοποίησης (πρώτο στην Ελλάδα). Με τον τρόπο αυτό μπορεί να υποστηρίξει επιχειρήσεις που θέλουν να αναπτύξουν εναλλακτικές μεθόδους μετασχηματισμού ΖΥΠ και παραγώγων προϊόντων σε βιοαέριο ή λίπασμα, αλλά και εργαστήρια.

"ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΙΔΙΟΠΑΡΑΓΩΓΗ ΓΑΛΑΚΤΟΚΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΣΤΗΝ ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΗ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ"

ΣΤΑΜΟΥΛΗ ΛΑΜΠΡΙΝΗ - ΚΤΗΝΙΑΤΡΟΣ,

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ, Δ/ΝΣΗ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ
ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗΣ - ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ,
ΤΜΗΜΑ ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗΣ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Σκοπός της ομιλίας είναι η παρουσίαση των Εθνικών μέτρων και παρεκκλίσεων όπως θεσπίστηκαν με την **ΚΥΑ 3724/162303 (ΦΕΚ Β'3438/22-12-2014)** σε εφαρμογή των κανονισμών (ΕΚ)852/2004 & (ΕΚ)853/2004 στον τομέα των τροφίμων ζωικής προέλευσης και ιδιαίτερα στην ιδιοπαραγωγή γαλακτοκομικών προϊόντων στην κτηνοτροφική εκμετάλλευση και σε μικρές εγκαταστάσεις μεταποίησης γάλακτος.

Συγκεκριμένα η παραπάνω ΚΥΑ Θεσπίζει:

- Εθνικά μέτρα για την προσαρμογή των απαιτήσεων του Παραρτήματος II του Καν (ΕΚ) 852/2004 στη βάση του άρθρου 13 σημείο 3 αυτού για την παραγωγή τροφίμων ζωικής προέλευσης από "μικρές επιχειρήσεις " που παράγουν προϊόντα με παραδοσιακά χαρακτηριστικά ή /και δραστηριοποιούνται σε περιοχές υποκείμενες σε ειδικούς γεωγραφικούς περιορισμούς
- Εθνικά μέτρα για την προσαρμογή των απαιτήσεων που καθορίζονται στο Παρ.ΙΙΙ του ΕΚ 853/2004 σύμφωνα με τις παραγράφους 3-7 του άρθρου 10 του Καν.853/2004.
- Εθνικά μέτρα για την προσαρμογή των απαιτήσεων που καθορίζονται στο Παρ.ΙΙΙ του ΕΚ 853/2004 αναφορικά με το νωπό γάλα σύμφωνα με την παράγραφο 8 του άρθρου 10 του Καν.853/2004.
- Ρυθμίσεις για την ευέλικτη εφαρμογή του συστήματος αυτοελέγχου βάση των αρχών του HACCP σύμφωνα με την παράγραφο 5, του άρθρου 5 του Καν.852/2004, στις μικρές επιχειρήσεις παραγωγής προϊόντων ζωικής προέλευσης.
- Παρεκκλίσεις από τον ΕΚ 852/2004 σε επιχειρήσεις παρασκευής τροφίμων με παραδοσιακά χαρακτηριστικά σύμφωνα με το αρθ.7 ΕΚ 2074/2005.

Ουσιαστικά θα παρουσιαστούν οι παρεκκλίσεις , οι ρυθμίσεις και τα εθνικά μέτρα που θεσπίζονται με σκοπό τη διευκόλυνση της προσαρμογής στις κοινοτικές κανονιστικές προβλέψεις έτσι ώστε :

- α) να είναι δυνατή η συνέχιση της χρήσης παραδοσιακών μεθόδων παραγωγής και μεταποίησης γάλακτος από μικρές επιχειρήσεις μεταποίησης γάλακτος ,(ορισμός μικρών επιχειρήσεων μεταποίησης γάλακτος : εκείνες οι οποίες παράγουν μέχρι 500 κιλά πρώτης ύλης γάλακτος ημερησίως) ,
- β) να διευκολυνθούν οι μικρές επιχειρήσεις μεταποίησης γάλακτος που βρίσκονται σε περιοχές υποκείμενες σε ειδικούς γεωγραφικούς προσδιορισμούς καθώς και
- γ) να διευκολυνθούν οι μικρές επιχειρήσεις μεταποίησης γάλακτος που συνδυάζουν τόσο την παραγωγή παραδοσιακών προϊόντων τόσο και του ότι βρίσκονται σε περιοχές υποκείμενες σε ειδικούς γεωγραφικούς προσδιορισμούς.

Επίσης θα παρουσιαστεί το θεσμικό πλαίσιο για την ιδιοπαραγωγή γαλακτοκομικών προϊόντων στην κτηνοτροφική εκμετάλλευση με σκοπό τη διάθεσή τους λιανικώς καθώς και οι προβλεπόμενες απαιτήσεις έτσι ώστε να παρέχονται τα εχέγγυα της παραγωγής ασφαλών προϊόντων.

Η ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΑ ΩΣ ΕΡΓΑΛΕΙΟ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ

ΦΩΤΙΑΔΗΣ, Γ¹. & ΤΣΙΑΚΙΡΗΣ Ρ.²

¹ ΔΡ. ΔΑΣΟΛΟΓΟΣ, ΦΥΤΟΚΟΙΝΟΙΝΟΝΙΟΛΟΓΟΣ, ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΙΒΑΔΟΠΟΝΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

² ΔΡ. ΔΑΣΟΛΟΓΟΣ, ΔΑΣΑΡΧΕΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ, ΠΡΟΕΔΡΟΣ 3ΜΕΛΟΥΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΔΑΣΟΛΟΓΩΝ ΓΕΩΤΕΕ, ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ ΥΠΕΝ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η Ελλάδα αποτελεί μια από τις σημαντικότερες περιοχές παγκοσμίως για τη διατήρηση ειδών και οικοσυστημάτων. Συγκεκριμένα ανήκει στο 2,4% της ξηράς της γης, όπου φιλοξενούνται πάνω από το 40% των ειδών που υπάρχουν στη γη. Τα φυσικά οικοσυστήματα και η πλουσιότητα των ειδών στην Ελλάδα όμως δεν προέκυψαν τυχαία, αλλά πολυάριθμοι παράγοντες επέδρασαν σε αυτό: το κλίμα, τα πετρώματα, η γεωλογική ιστορία, η γεωγραφική θέση κ.ά. Όλα αυτά συνέβαλαν στη σταδιακή εξέλιξη ειδών αλλά και στην προσαρμογή των ειδών σε διαφορετικές και πολυποίκιλες επιδράσεις. Αυτές οι επιδράσεις ήρθαν πολύ πριν ο άνθρωπος ξεκινήσει να επεμβαίνει ενεργά στο περιβάλλον. Για παράδειγμα μια τυχαία πυρκαγιά από κεραυνό μπορεί να έκαψε τεράστιες εκτάσεις μέχρι να έρθει η επόμενη βροχή ή μέχρι να φτάσει στη θάλασσα... Έτσι, στη θέση των καμένων δασών κυριαρχούσαν για κάποια χρονική περίοδο ποώδη είδη με αποτέλεσμα την αύξηση των πληθυσμών των φυτοφάγων και των σαρκοφάγων ζώων. Στις περιοχές όπου η βόσκηση ήταν έντονη, τα δάση δεν μπορούσαν να επανακάμψουν με αποτέλεσμα τη δημιουργία λιβαδιών, διακένων, θαμνώνων και ανοιχτών δασολιβαδικών τοπίων που ανάλογα με τη γεωγραφική θέση κυριαρχούνταν από διαφορετικά είδη φυτών.

Όταν ο άνθρωπος άρχισε να «επεμβαίνει» στη φύση, δεν έκανε κάτι διαφορετικό, παρά ακολούθησε το παράδειγμα της φύσης. Τα τεράστια κοπάδια άγριων θηλαστικών αντικαταστάθηκαν από κοπάδια αγροτικών ζώων... Και όπως τα άγρια θηλαστικά, έτσι και τα εξημερωμένα αγροτικά ζώα που προήλθαν από τους άγριους προγόνους, έβοσκαν το χειμώνα στις πεδινές και μετακινούνταν το καλοκαίρι στις ορεινές περιοχές. Αυτά, καθώς και άλλα πολλά τέτοια παραδείγματα ευνόησαν στη δημιουργία του πολυποίκιλου τοπίου της Ελλάδας με την εξαιρετικά μεγάλη ποικιλότητα σε ότι αφορά τους τύπους βλάστησης και τα είδη πολλά από τα οποία έχουν σμιλευτεί από την δραστηριότητα της ελεγχόμενης βόσκησης των εξημερωμένων ζώων για αιώνες. Για παράδειγμα αναφέρεται ότι στην Ελλάδα υπάρχουν πάνω από 6600 είδη φυτών (από τους μεγαλύτερους αριθμούς στην Ευρώπη) ενώ περίπου το 20% αυτών είναι ενδημικά, δηλαδή απαντώνται στην Ελλάδα και πουθενά αλλού στον κόσμο. Αξίζει να σημειωθεί ότι τα περισσότερα από αυτά απαντώνται σε λιβάδια και βραχώδεις εκτάσεις. Και ο λόγος είναι πολύ απλός: η προσαρμογή των φυτικών ειδών στην έντονη βόσκηση και στο ξηροθερμικό περιβάλλον, με την εξέλιξή τους σε είδη που έχουν αιθέρια έλαια, αγκάθια, πολλές τρίχες κλπ. Η εξέλιξη των ειδών και η προσαρμογή τους στο περιβάλλον έγινε λοιπόν κάτω από τις συγκεκριμένες συνθήκες που επικρατούσαν για χιλιάδες χρόνια. Για να γίνει η διατήρησή τους, είναι προφανώς απαραίτητο αυτές οι συνθήκες που τα «δημιούργησαν» να συνεχίσουν να υπάρχουν, όπως πχ. για κάποια συγκεκριμένα οικοσυστήματα και για τα είδη που φιλοξενούν:

(α) για τα λιβάδια. Τα περισσότερα λιβάδια στην Ελλάδα είναι «ανθρωπογενή», δηλαδή διατηρήθηκαν σαν λιβάδια λόγω της παρουσίας του ανθρώπου και της

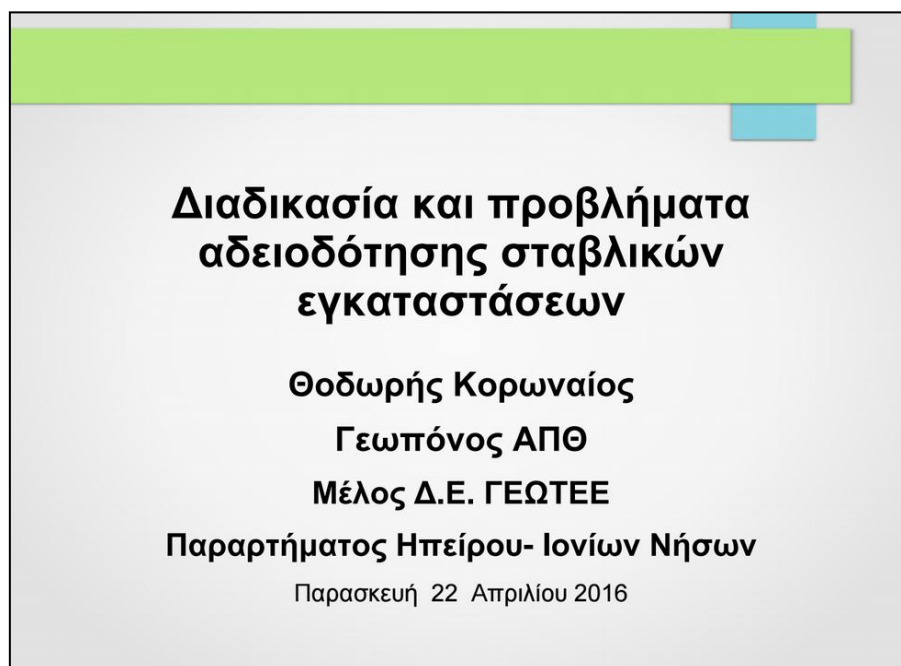
βόσκησης, κάτι που πριν τον άνθρωπο, όπως αναφέρθηκε παραπάνω, ήταν μια φυσική διαδικασία. Πολλά από αυτά τα λιβάδια θεωρούνται πολύ σημαντικά σε Ευρωπαϊκό Επίπεδο, καθώς σε αυτά απαντώνται πολλά, σημαντικά και σπάνια είδη φυτών που είναι προσαρμοσμένα στη βόσκηση και στις φωτιές.

(β) θαμνώνες και δάση. Εκτός από τα «ξυλοπαραγωγικά» υψηλά δάση, τα δάση δηλαδή που έχουν συνήθως πυκνή συγκρόμωση και επομένως έχουν μικρή σχετικά ποικιλότητα, υπάρχουν και τα δάση/τύποι βλάστησης με σημαντική παρουσία θάμνων ή αραιά δάση. Οι θαμνώνες και τα δάση αυτά συνήθως λειτουργούν ως παραδοσιακά αγροδοασικά συστήματα με παράλληλη παραγωγή πολλαπλών προϊόντων. Τα είδη που σχηματίζουν θαμνώνες, όπως το πουρνάρι, είναι ιδιαίτερα ανθεκτικά στη βόσκηση. Παράλληλα η βόσκηση διατηρεί «ανοιχτούς» αυτούς τους θαμνώνες και δεν επιτρέπει να πυκνώσουν ώστε να κινδυνεύουν άμεσα από ισχυρές και συχνά ανεξέλεγκτες πυρκαγιές. Τα αραιά δάση σχηματίζονται συνήθως από είδη φωτόφιλα. Αυτά, σταδιακά και με την εξέλιξη της βλάστησης, θα αντικατασταθούν από δενδρώδη είδη περισσότερο σκιανθεκτικά. Τα αραιά όμως δάση διατηρούν μια ιδιαίτερα μεγάλη ποικιλότητα καθώς, επειδή περνάει το φως στο έδαφος, παρουσιάζονται φυτικά είδη τόσο των ανοιχτών οικοσυστημάτων (πχ. των λιβαδιών) όσο και των δασών. Η διατήρησή τους, εξαρτάται, όπως και για τους θαμνώνες, από μια τακτική διαταραχή. Στην Ελλάδα αυτή η τακτική διαταραχή είναι συνήθως η βόσκηση. Στην Πρέσπα το δάσος των αρκεύθων, που αποτέλεσε και την αιτία κήρυξής του σε Εθνικό Δρυμό Πρεσπών, κινδύνευε άμεσα από την έλλειψη βόσκησης και την επέκταση άλλων φυλλοβόλων δένδρων. Η επανένταξη της βόσκησης στο δάσος αυτό θα επιτρέψει τη διατήρησή του και την προστασία του από ισχυρές πυρκαγιές. Το παραπάνω παράδειγμα παρουσιάζεται εδώ αναλυτικά ώστε ως πιλοτική εφαρμογή εντός ενός τριεθνούς Εθνικού Πάρκου ώστε να αποτελέσει οδηγό για πολλά περισσότερα αντίστοιχα μεσογειακά οικοσυστήματα της χώρας των οποίων η διατήρηση είναι συνδεδεμένη άμεσα με την άσκηση της κτηνοτροφίας.

Η εκτατική κτηνοτροφία στην Ελλάδα αποτελούσε μια πολύ σημαντική πηγή εισοδήματος για τους πληθυσμούς της υπαίθρου. Σήμερα μπορεί να αποτελέσει επιπλέον ένα πολύ σημαντικό εργαλείο για τη διατήρηση πολλών οικοσυστημάτων στο πλαίσιο μάλιστα της προσαρμογής της χώρας στην κλιματική αλλαγή και τον περιορισμό των ανεξέλεγκτων πυρκαγιών που πλήττουν ιδίως στους, εγκαταλελειμμένους από τη βόσκηση, κλειστούς και εύφλεκτους θαμνώνες. Ταυτόχρονα και η υδρολογική αξία των λιβαδικών οικοσυστημάτων μπορεί να ευνοηθεί εάν η δραστηριότητα αυτή βρίσκεται εντός του πλαισίου της αειφορικής διαχείρισης των βοσκοτόπων, ενώ δεν θα πρέπει να υποτιμάται και η αξία των λιβαδικών οικοσυστημάτων για την αναψυχή. Παράλληλα όμως μπορεί να ενισχύσει σημαντικά και την Ελληνική οικονομία με την παραγωγή ποιοτικών προϊόντων, υψηλής προστιθέμενης φυσικής αξίας, καθώς προέρχονται από περιοχές προστατευόμενες για την διατήρηση του φυσικού περιβάλλοντος της Ευρώπης.

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ ΕΙΣΗΓΗΣΕΩΝ

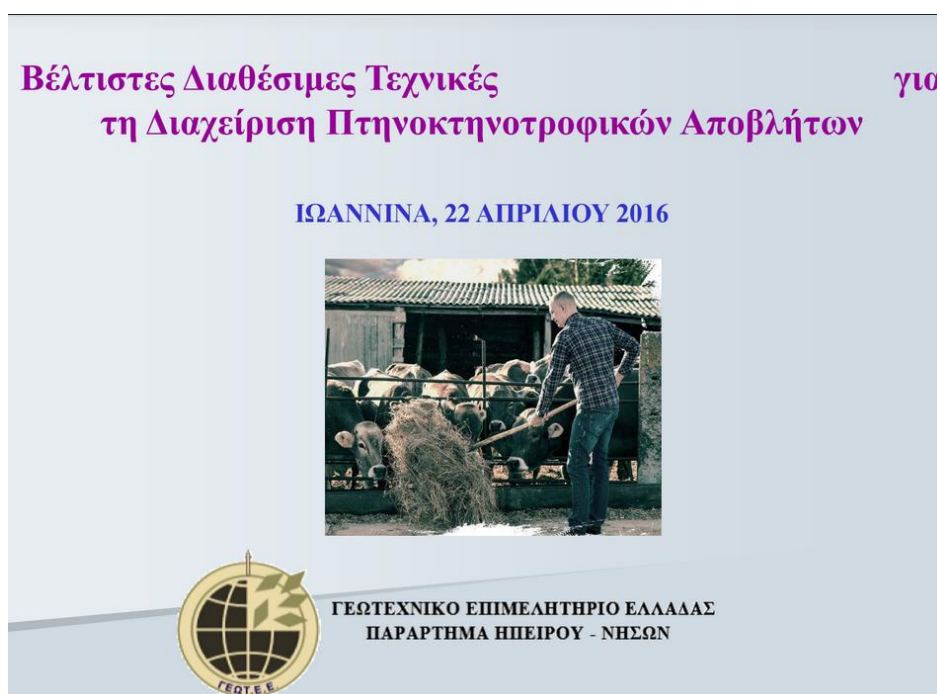
Σημείωση: Για να δείτε κάθε παρουσίαση: Πατήστε Ctrl + κλικ στον τίτλο κάτω από την εικόνα και θα οδηγηθείτε αυτόματα στον σύνδεσμο της παρουσίασης

Παρουσίαση 1η.:

«[Διαδικασία και προβλήματα αδειοδότησης σταβλικών εγκαταστάσεων](#)»

Θεόδωρος Κορωναίος, Γεωπόνος - Μελετητής

Παρουσίαση 2η.:

«[Βέλτιστες διαθέσιμες τεχνικές για τη διαχείριση πτηνοκτηνοτροφικών αποβλήτων](#)»

Γεώργιος Τσακανίκας, Κτηνίατρος, Γραμματέας Πανελληνίου Κτηνιατρικού Συλλόγου –
Παράρτημα Ηπείρου

Παρουσίαση 3 η.:

«Προϋποθέσεις έγκρισης και όροι λειτουργίας μονάδων βιοαερίου που μετασχηματίζουν ζωικά υποπροϊόντα»

Ευθαλία Οικονόμου, Κτηνίατρος, MSc Επιστήμη και Τεχνολογία Τροφίμων, Περιφέρειας Ηπείρου – Δ/ση Αγροτικής Οικονομίας & Κτηνιατρικής Περιφερειακής Ενότητας Ιωαννίνων – Τμήμα Κτηνιατρικής

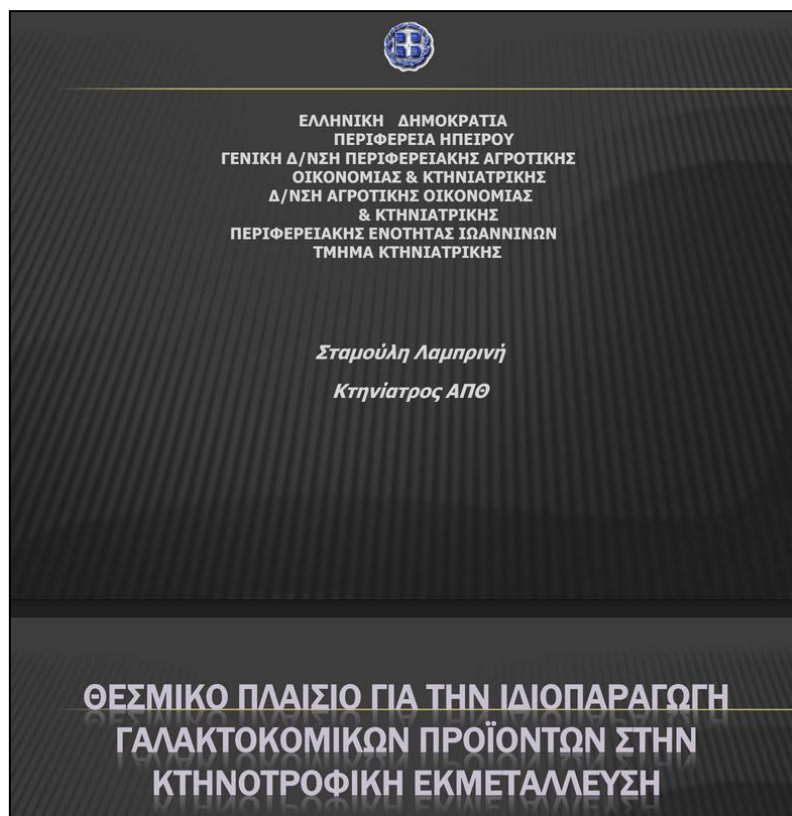
**ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΙΚΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ
ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΙΣ ΜΙΚΡΟΒΙΟΛΟΓΙΚΕΣ ΑΝΑΛΥΣΕΙΣ
ΤΩΝ ΖΩΙΚΩΝ ΥΠΟΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΑΠΟ ΤΟ
ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ**

Δρ Ιωάννα Αποστόλου, PhD Μικροβιολογίας τροφίμων
Κτηνιατρικό Εργαστήριο Ιωαννίνων
Γενική Διεύθυνση Βιώσιμης Ζωικής Παραγωγής και
Κτηνιατρικής,
Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων

Παρουσίαση 4η.:

«Εφαρμογή της Κοινοτικής Νομοθεσίας σχετικά με τις μικροβιολογικές αναλύσεις των Ζωικών Υποπροϊόντων από το Κτηνιατρικό Εργαστήριο Ιωαννίνων»

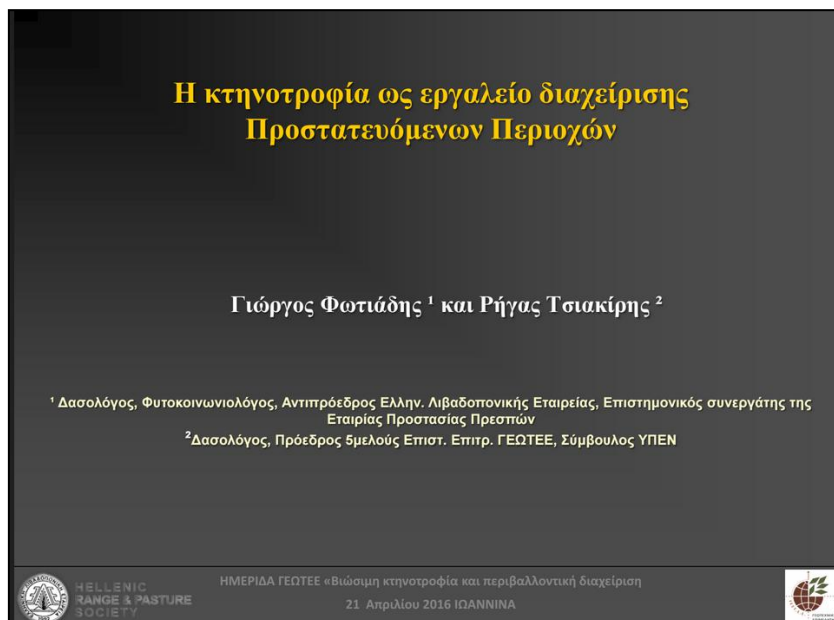
Ιωάννα Αποστόλου, Δρ. Κτηνίατρος Κτηνιατρικού Εργαστηρίου Ιωαννίνων ΥΠΑΑΤ

Παρουσίαση 5η.:

«Θεσμικό πλαίσιο για την ιδιοπαραγωγή γαλακτοκομικών προϊόντων στην κτηνοτροφική εκμετάλλευση»

Λαμπρινή Σταμούλη, Κτηνίατρος Περιφέρειας Ηπείρου – Δ/ση Αγροτικής Οικονομίας & Κτηνιατρικής Περιφερειακής Ενότητας Ιωαννίνων – Τμήμα Κτηνιατρικής

Παρουσίαση 6η.:

«Η κτηνοτροφία ως εργαλείο διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών»

Δρ.Φωτιάδης Γεώργιος, Δασολόγος - Φυτοκοινωνιολόγος &
Δρ. Ρήγας Τσιακίρης, Δασολόγος, PhD, MSc Οικολογίας

Ιωάννινα 25 - 4 - 2016

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΓΕΩΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΗΠΕΙΡΟΥ-ΝΗΣΩΝ
ΑΥΤΟΤΕΛΕΣ ΓΡΑΦΕΙΟ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ & ΠΡΟΒΟΛΗΣ

ΔΟΜΠΟΛΗ 30 – 453 32 ΙΩΑΝΝΙΝΑ

ΤΗΛ: 26510 21927 – 26510 31427

FAX: 26510 31 427

E-mail : geoteeip@otenet.gr

Προς : Μ.Μ.Ε Ηπείρου - Κέρκυρας -
Λευκάδας

Κοιν.: Δ.Σ. ΓΕΩΤ.Ε.Ε.

Περ/κά Παραρτήματα ΓΕΩΤ.Ε.Ε.

Μέλη Παραρτήματος

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Πραγματοποιήθηκε η ημερίδα με θέμα: «Βιώσιμη Κτηνοτροφία και Περιβαλλοντική Διαχείριση »

Με μεγάλη επιτυχία πραγματοποιήθηκε στα Ιωάννινα, την Παρασκευή 22 Απριλίου 2016, η ημερίδα που διοργάνωσε το Παράρτημα Ηπείρου-Νήσων του Γεωτεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας με θέμα: «**Βιώσιμη Κτηνοτροφία και Περιβαλλοντική Διαχείριση** », τόσο από πλευράς συμμετοχής, όσο και από πλευράς ενδιαφέροντος της θεματολογίας.

Τις εργασίες της ημερίδας χαιρέτησαν η Οργανωτική Γραμματέας του Δ.Σ. του ΓΕΩΤ.Ε.Ε. κα Ηλιάνα Τσολιού, ο Πρόεδρος του Παραρτήματος ΓΕΩΤ.Ε.Ε. Ηπείρου – Νήσων κ. Αναστάσιος Γάτσιος ενώ παρακολούθησαν: ο Περιφερειακός Σύμβουλος της παράταξης «ΗΠΕΙΡΟΣ ΑΝΑΤΡΟΠΗΣ» κ. Βασίλειος Τσίκαρης, ο Περιφερειακός Σύμβουλος της παράταξης «ΣΥΜΜΑΧΙΑ ΠΟΛΙΤΩΝ» κ. Πρόδρομος Χατζηεφραιμίδης, ο Αντιδήμαρχος Ιωαννίνων κ. Γεώργιος Βίνης, ο Αντιδήμαρχος Κόνιτσας κ. Γεώργιος Καλλιντέρης, ο Πρόεδρος της Ένωσης Αγροτών Ελλάδας κ. Χάρης Λιούρης, ο Πρόεδρος του Γενικού Αγροτικού Συνεταιρισμού Ιωαννίνων – ΕΝΩΣΗ αγροτών κ. Χριστόδουλος Μπαλτογιάννης, εκπρόσωποι Αγροτικών Συνεταιρισμών της Ηπείρου, κτηνοτρόφοι και πλήθος γεωτεχνικών ιδιωτών και υπηρεσιακών παραγόντων - μελών του Παραρτήματος ΓΕΩΤ.Ε.Ε Ηπείρου – Νήσων.

Παρουσιάστηκαν οι εξής εισηγήσεις:

1. «**Διαδικασία και προβλήματα αδειοδότησης σταβλικών εγκαταστάσεων**»
Θεόδωρος Κορωνάιος, Γεωπόνος - Μελετητής - Μέλος της Δ.Ε. του Παραρτήματος ΓΕΩΤ.Ε.Ε. Ηπείρου - Νήσων
2. «**Βέλτιστες διαθέσιμες τεχνικές για τη διαχείριση πτηνοκτηνοτροφικών αποβλήτων**»
Γεώργιος Τσακανίκας, Κτηνίατρος, Γενικός Γραμματέας Πανελλήνιου Κτηνιατρικού Συλλόγου – Παράρτημα Ηπείρου
3. «**Προϋποθέσεις έγκρισης και όροι λειτουργίας μονάδων βιοαερίου που μετασχηματίζουν ζωικά υποπροϊόντα**»
Ευθαλία Οικονόμου, Κτηνίατρος, MSc Επιστήμη και Τεχνολογία Τροφίμων, Περιφέρειας Ηπείρου – Δ/νση Αγροτικής Οικονομίας & Κτηνιατρικής Περιφερειακής Ενότητας Ιωαννίνων – Τμήμα Κτηνιατρικής
4. «**Εφαρμογή της Κοινοτικής Νομοθεσίας σχετικά με τις μικροβιολογικές αναλσεις των Ζωικών Υποπροϊόντων από το Κτηνιατρικό Εργαστήριο Ιωαννίνων**»
Ιωάννα Αποστόλου, Δρ. Κτηνίατρος Κτηνιατρικού Εργαστηρίου Ιωαννίνων ΥΠΑΑΤ
5. «**Θεσμικό πλαίσιο για την ιδιοπαραγωγή γαλακτοκομικών προϊόντων στην κτηνοτροφική εκμετάλλευση**»
Λαμπρινή Σταμούλη, Κτηνίατρος Περιφέρειας Ηπείρου – Δ/νση Αγροτικής Οικονομίας & Κτηνιατρικής Περιφερειακής Ενότητας Ιωαννίνων – Τμήμα Κτηνιατρικής
6. «**Η κτηνοτροφία ως εργαλείο διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών**» Φωτιάδης Γεώργιος, Δασολόγος - Φυτοκοινωνιολόγος & Δρ. Ρήγας Τσιακίρης, Δασολόγος, PhD, MSc Οικολογίας

Συγκεκριμένα παρουσιάστηκαν:

1. Η διαδικασία και τα προβλήματα αδειοδότησης σταβλικών εγκαταστάσεων, το κύριο νομικό πλαίσιο, οι απαιτήσεις αδειοδότησης, οι εμπλεκόμενες Υπηρεσίες σε συνδυασμό με την πολυνομία και τις διάφορες ερμηνευτικές εγκυκλίους και τα αποτελέσματα και οι δυσμενείς επιπτώσεις της καθυστέρησης ή της μη έκδοσης άδειας λειτουργίας.

2. Οι βέλτιστες διαθέσιμες τεχνικές για τη διαχείριση των πτηνοκτηνοτροφικών αποβλήτων τις οποίες παρά τις προόδους που έχουν σημειωθεί, η χώρα μας δυσκολεύεται να παρακολουθήσει λόγω της παλαιότητας των μονάδων, της απουσίας χρηματοδοτικών εργαλείων και επιστημονικής καθοδήγησης και λόγω του παρατεταμένου και άνισου αγώνα οικονομικής επιβίωσης που δίνει η ελληνική κτηνοτροφία τα τελευταία χρόνια. Προβλήματα που δεν αφήνουν πολλά περιθώρια αισιοδοξίας, τη στιγμή που οι προηγμένες κτηνοτροφικά χώρες χρηματοδοτούν την έρευνα και την ανάπτυξη του πρωτογενούς τομέα, εκσυγχρονίζοντας διαρκώς τις μονάδες και βελτιώνοντας τις μεθόδους εκτροφής, ενώ στην Ελλάδα προκρίνονται οι επενδύσεις στον αγροτουρισμό, τις εναλλακτικές καλλιέργειες και στη μεταποίηση· μια μεταποίηση ωστόσο που σύντομα δεν θα διαθέτει παραγωγική βάση.

3. Οι προϋποθέσεις και οι απαιτήσεις του ΕΚ/ 1069/2009 και του ΕΕ/142/2011 που πρέπει να τηρούνται προκειμένου να εγκριθούν οι μονάδες βιοαερίου και να τους χορηγηθεί ειδικός κωδικός έγκρισης από τη Διεύθυνση Υγιεινής και Ασφάλειας Τροφίμων Ζωικής Προέλευσης, Τμήμα Ζωικών Υποπροϊόντων του ΥΠΑΑ&Τ με στόχο την αποτροπή μετάδοσης ασθενειών και την παραγωγή «ασφαλούς» καταλοίπου διάσπασης για χρήση του ως εδαφοβελτιωτικού .

4. Οι μικροβιολογικές αναλύσεις των ζωικών υποπροϊόντων (ΖΥΠ), σύμφωνα με τον Καν (ΕΕ) 142:2011 τα οποία ανεξάρτητα από την πηγή τους, αποτελούν δυνητική απειλή για τη δημόσια υγεία, την υγεία των ζώων και το περιβάλλον καθώς και οι τρόποι ώστε η απειλή αυτή να ελεγχθεί επαρκώς είτε κατευθύνοντας τα προϊόντα αυτά προς ασφαλείς τρόπους απόρριψης είτε χρησιμοποιώντας τα για διαφορετικούς σκοπούς, εφόσον εφαρμόζονται αυστηροί όροι οι οποίοι ελαχιστοποιούν τους πιθανούς κινδύνους για την υγεία, όπως η παραγωγή βιοαερίου και λιπάσματος.

5. Τα κριτήρια μετασχηματισμού των ΖΥΠ σε βιοαέριο και λίπασμα σύμφωνα με τον Καν (ΕΕ) 142:2011 και οι τρόποι επικύρωσης των εναλλακτικών μεθόδων μετασχηματισμού.

6. Οι παρεκκλίσεις, οι ρυθμίσεις και τα εθνικά μέτρα που θεσπίζονται με σκοπό τη διευκόλυνση της προσαρμογής στις κοινοτικές κανονιστικές προβλέψεις έτσι ώστε :

α) να είναι δυνατή η συνέχιση της χρήσης παραδοσιακών μεθόδων παραγωγής και μεταποίησης γάλακτος από μικρές επιχειρήσεις μεταποίησης γάλακτος ,

β) να διευκολυνθούν οι μικρές επιχειρήσεις μεταποίησης γάλακτος που βρίσκονται σε περιοχές υποκείμενες σε ειδικούς γεωγραφικούς προσδιορισμούς καθώς και

γ) να διευκολυνθούν οι μικρές επιχειρήσεις μεταποίησης γάλακτος που συνδυάζουν τόσο την παραγωγή παραδοσιακών προϊόντων τόσο και του ότι βρίσκονται σε περιοχές υποκείμενες σε ειδικούς γεωγραφικούς προσδιορισμούς.

7. Το θεσμικό πλαίσιο για την ιδιοπαραγωγή γαλακτοκομικών προϊόντων στην κτηνοτροφική εκμετάλλευση με σκοπό τη διάθεσή τους λιανικώς καθώς και οι προβλεπόμενες απαιτήσεις έτσι ώστε να παρέχονται τα εχέγγυα της παραγωγής ασφαλών προϊόντων.

8. Η εκτατική κτηνοτροφία ως εργαλείο διατήρησης πολλών οικοσυστημάτων στο πλαίσιο προσαρμογής της χώρας στην κλιματική αλλαγή, περιορισμού των ανεξέλεγκτων πυρκαγιών που πλήττουν ιδίως εγκαταλελειμμένους από τη βόσκηση, κλειστούς και εύφλεκτους θαμνώνες και ενίσχυσης της ελληνικής οικονομίας με την παραγωγή ποιοτικών προϊόντων, υψηλής προστιθέμενης φυσικής αξίας, καθώς προέρχονται από περιοχές προστατευόμενες για την διατήρηση του φυσικού περιβάλλοντος της Ευρώπης.

Ακολούθησε εποικοδομητική συζήτηση μεταξύ του ακροατηρίου και των εισηγητών.

Από το Παράρτημα ΓΕΩΤ.Ε.Ε. Ηπείρου – Νήσων

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΟ ΥΛΙΚΟ ΗΜΕΡΙΔΑΣ

Κοινό ημερίδας

Κοινό ημερίδας

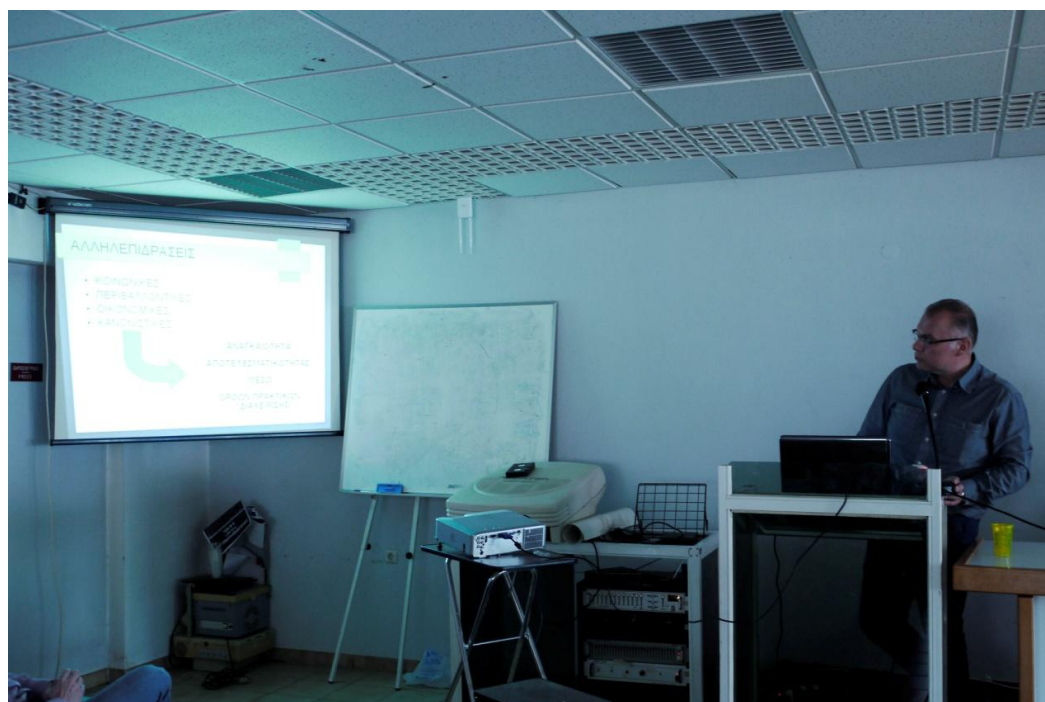
Κοινό ημερίδας

Ηλιάννα Τσολιού, κτηνίατρος - Οργανωτική Γραμματέας Διοικητικού Συμβουλίου ΓΕΩΤ.Ε.Ε. - Χαιρετισμός

Αναστάσιος Γάτσιος, γεωπόνος - Πρόεδρος Διοικούσας Επιτροπής
Παραρτήματος ΓΕΩΤ.Ε.Ε. Ηπείρου - Νήσων - Χαιρετισμός

Θεόδωρος Κορωνάιος, γεωπόνος μελετητής, μέλος Διοικούσας Επιτροπής
Παραρτήματος ΓΕΩΤ.Ε.Ε. Ηπείρου - Νήσων
«Διαδικασία και προβλήματα αδειοδότησης σταβλικών εγκαταστάσεων»

Θεόδωρος Κορωνάιος, γεωπόνος μελετητής, μέλος Διοικούσας Επιτροπής
Παραρτήματος ΓΕΩΤ.Ε.Ε. Ηπείρου - Νήσων
«Διαδικασία και προβλήματα αδειοδότησης σταβλικών εγκαταστάσεων»

Γεώργιος Τσακανίκας, Κτηνίατρος, Γραμματέας Πανελληνίου Κτηνιατρικού
Συλλόγου- - Παράρτημα Ηπείρου
«Βέλτιστες διαθέσιμες τεχνικές για τη διαχείριση πτηνοκτηνοτροφικών αποβλήτων»

Γεώργιος Τσακανίκας, Κτηνίατρος, Γραμματέας Πανελληνίου Κτηνιατρικού
Συλλόγου- - Παράρτημα Ηπείρου
«Βέλτιστες διαθέσιμες τεχνικές για τη διαχείριση πτηνοκτηνοτροφικών αποβλήτων»

Ευθαλία Οικονόμου, Κτηνίατρος, MSc Επιστήμη και Τεχνολογία Τροφίμων,
Περιφέρειας Ηπείρου – Δ/ση Αγροτικής Οικονομίας & Κτηνιατρικής Περιφερειακής
Ενότητας Ιωαννίνων – Τμήμα Κτηνιατρικής
**«Προϋποθέσεις έγκρισης και όροι λειτουργίας μονάδων βιοαερίου που μετασχηματίζουν
ζωικά υποπροϊόντα»**

Ευθαλία Οικονόμου, Κτηνίατρος, MSc Επιστήμη και Τεχνολογία Τροφίμων,
Περιφέρειας Ηπείρου – Δ/ση Αγροτικής Οικονομίας & Κτηνιατρικής Περιφερειακής
Ενότητας Ιωαννίνων – Τμήμα Κτηνιατρικής
**«Προϋποθέσεις έγκρισης και όροι λειτουργίας μονάδων βιοαερίου που μετασχηματίζουν
ζωικά υποπροϊόντα»**

Ιωάννα Αποστόλου, Δρ. Κτηνίατρος Κτηνιατρικού Εργαστηρίου Ιωαννίνων ΥΠΑΑΤ
**«Εφαρμογή της Κοινοτικής Νομοθεσίας σχετικά με τις μικροβιολογικές αναλύσεις
των Ζωικών Υποπροϊόντων από το Κτηνιατρικό Εργαστήριο Ιωαννίνων»**

Ιωάννα Αποστόλου, Δρ. Κτηνίατρος Κτηνιατρικού Εργαστηρίου Ιωαννίνων ΥΠΑΑΤ
«Εφαρμογή της Κοινοτικής Νομοθεσίας σχετικά με τις μικροβιολογικές αναλύσεις
των Ζωικών Υποπροϊόντων από το Κτηνιατρικό Εργαστήριο Ιωαννίνων»

Λαμπρινή Σταμούλη, Κτηνίατρος Περιφέρειας Ηπείρου – Δ/ση Αγροτικής
Οικονομίας & Κτηνιατρικής Περιφερειακής Ενότητας Ιωαννίνων – Τμήμα Κτηνιατρικής
«Θεσμικό πλαίσιο για την ιδιοπαραγωγή γαλακτοκομικών προϊόντων στην
κτηνοτροφική εκμετάλλευση»

Λαμπρινή Σταμούλη, Κτηνίατρος Περιφέρειας Ηπείρου – Δ/ση Αγροτικής Οικονομίας & Κτηνιατρικής Περιφερειακής Ενότητας Ιωαννίνων – Τμήμα Κτηνιατρικής
«Θεσμικό πλαίσιο για την ιδιοπαραγωγή γαλακτοκομικών προϊόντων στην κτηνοτροφική εκμετάλλευση»

Δρ. Ρήγας Τσιακίρης, Δασολόγος, PhD, MSc Οικολογίας
«Η κτηνοτροφία ως εργαλείο διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών»

Φωτιάδης Γεώργιος, Δασολόγος - Φυτοκοινωνιολόγος
«Η κτηνοτροφία ως εργαλείο διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών»

Συζήτηση μεταξύ εισηγητών & κοινού ημερίδας